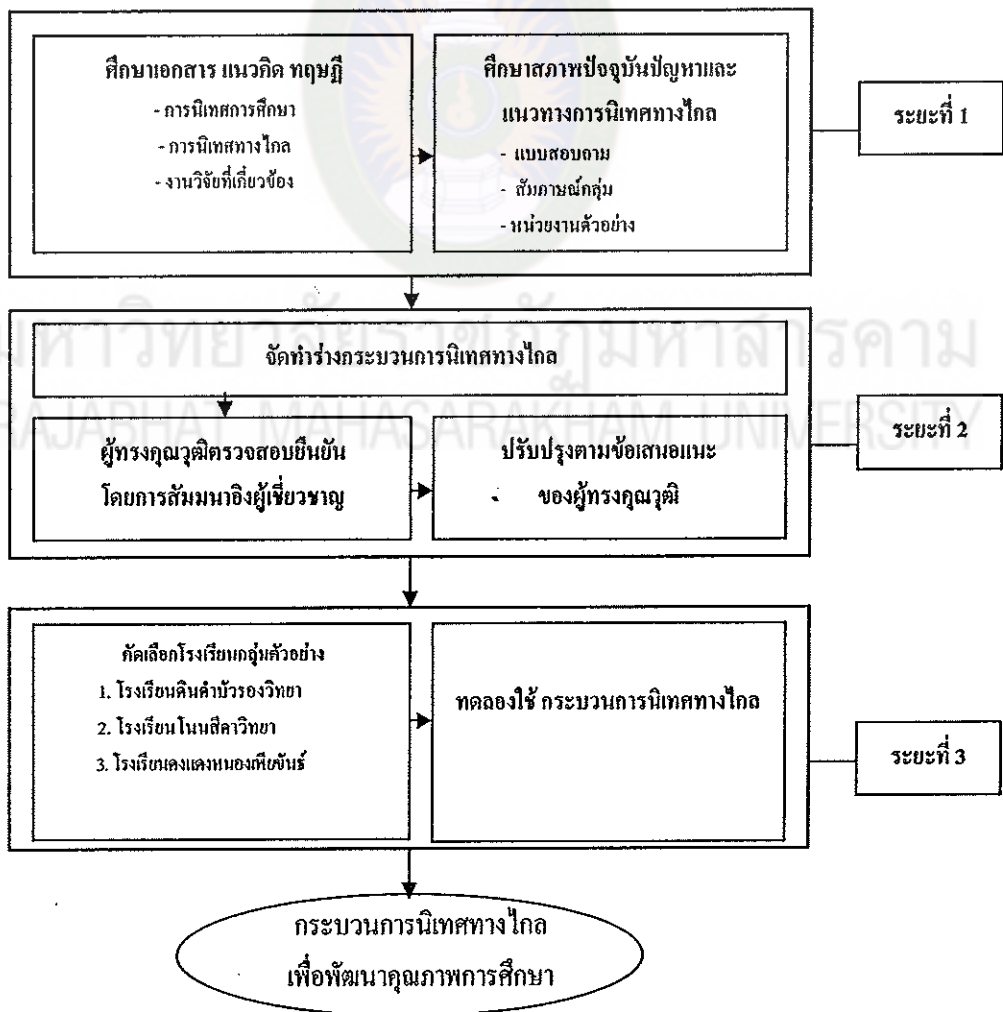

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยโดยใช้รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (Research and Development – R&D) มีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการนิเทศทางไกล สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และศึกษาแนวทางการนิเทศทางไกลของหน่วยงานตัวอย่าง 2) เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศทางไกลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และ 3) เพื่อทดลองใช้ กระบวนการนิเทศทางไกล เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

ภาพที่ 10 การพัฒนากระบวนการนิเทศทางไกลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จากภาพที่ 10 มีรายละเอียดในการดำเนินการดังนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการนิเทศทางไกล

1. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการนิเทศทางไกล สถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และศึกษาแนวทางการนิเทศทางไกลของหน่วยงานตัวอย่าง

2. เป้าหมาย

2.1 ทราบสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการนิเทศทางไกล สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2.2 ทราบแนวทางการนิเทศทางไกลของหน่วยงานตัวอย่าง

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ประชากร ที่ตอบแบบสอบถามการศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการนิเทศทางไกล คือ ผู้อำนวยการ โรงเรียนและครูวิชาการ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 259 แห่ง ๆ ละ 2 คน รวมทั้งสิ้น 518 คน ซึ่งในการศึกษารั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาจากประชากรทั้งหมด

3.2 ผู้ร่วมสัมภาษณ์กลุ่ม ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ซึ่งกำหนดคุณสมบัติไว้ดังนี้

3.2.1 เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องหรือเป็นผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 หรือสถานศึกษาในสังกัด

3.2.2 เป็นผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

3.3.3 เป็นข้าราชการประจำหรือข้าราชการบำนาญ ที่ดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าระดับ 8 (วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ)

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย

1) นายถวิล เนตรวงษ์ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ หัวหน้ากลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2) นายประหัด เมระยะกุล ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

3) นายสมชัย สลักศิลป์ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

4) นายวีรศักดิ์ ศิลาวรรณ ศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

5) นายจันทา ม่วงดี ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนโนนสีดาวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

6) นายเสน่ห์ วิเศษวงษา ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโคกข่าหนองโก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

7) นายนเรศร์ สังฆะพิลา ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านหมู้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

8) นางอมอร สังเว ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโพธิ์สัยสว่างวิทย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

9) นายประณัติ บุตรมะลา ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนดินคำบัวรองวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

10) นายนรินทร์ ศิลพันธุ์ ข้าราชการบำนาญ อดีตศึกษาานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ หัวหน้ากลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

12) นายนิคม สุวพงษ์ ข้าราชการบำนาญ อดีตศึกษาานิเทศก์เชี่ยวชาญ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

3.3 เอกสาร (Documentary) ได้แก่ เอกสารเกี่ยวกับการดำเนินงานการนิเทศทางไกล

3.4 หน่วยงานตัวอย่าง ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่มีข้อมูลพื้นฐานบริบทต่าง ๆ ใกล้เคียงกัน และมีการดำเนินการนิเทศทางไกล ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

3.5 ตัวแปรที่ทำการศึกษา ผู้วิจัยกำหนดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการนิเทศทางไกล คือกระบวนการนิเทศทางไกลที่สังเคราะห์จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน คือ

3.5.1 การสำรวจปัญหาและวิเคราะห์ปัญหา

3.5.2 การพัฒนาชุดความรู้

3.5.3 การผลิตสื่อ

3.5.4 การอบรมบุคลากร

3.5.5 การถ่ายทอดความรู้ผ่านสื่อ

3.5.6 การประเมินผล

3.6 สถานที่

3.6.1 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

จำนวน 259 แห่ง

3.6.2 ห้องประชุมศรีพลาญชัย 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

เป็นสถานที่ในการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview)

3.6.3 ห้องประชุมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 และ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

4. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) ภาคผนวก ก หน้า 163-171

4.2 แบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่ม ภาคผนวก ข หน้า 172-186

4.3 แบบศึกษาเอกสาร (Document study) ภาคผนวก ค หน้า 187-197

5. วิธีดำเนินการ

การศึกษาระยะนี้มีวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธี ผู้วิจัยดำเนินการ

ดังต่อไปนี้

5.1 ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา

การนิเทศทางไกล และกระบวนการนิเทศทางไกล

5.2 กำหนดกรอบกระบวนการนิเทศทางไกล 6 ขั้นตอน รายละเอียดตามข้อ 3.5

5.3 ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการนิเทศทางไกล

5.3.1 สำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการนิเทศทางไกล ของ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) มีขั้นตอน

การดำเนินการ ดังนี้

1) กำหนดประชากรผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้อำนวยการ โรงเรียน และครูวิชาการ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โรงเรียนละ 2 คน จาก 259 แห่ง รวมทั้งสิ้น 518 คน

2) กำหนดเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันปัญหาของการนิเทศทางไกล เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 72-74) ตามกระบวนการนิเทศทางไกล 6 ขั้นตอน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open-end) เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศทางไกล ตามกระบวนการนิเทศทางไกล

3) สร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถาม มีขั้นตอนการสร้างดังนี้

3.1) ศึกษาหลักการทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แล้ววิเคราะห์ลักษณะของข้อมูลที่ต้องการวัด

3.2) สร้างแบบสอบถาม

3.3) นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา และปรับปรุงตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ

3.4) นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity)ด้านเนื้อหา และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Congruence) ระหว่างเนื้อหากับประเด็นคำถาม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

3.4.1) ดร.สัญญา เคนาภูมิ อาจารย์ประจำ วิทยาลัยกฎหมาย และการปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.4.2) ดร.สัมฤทธิ์ กางเพ็ง ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองกุงวิทยาการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1

3.4.3) ดร.แสงสุรีย์ ดวงคำน้อยศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1

3.4.4) ดร. เกรียงศักดิ์ ศรีสมบัติ รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

3.4.5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา นาแพงหมื่น อาจารย์พิเศษ คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3.5) แก้ไขปรับปรุง ตามที่ผู้เชี่ยวชาญให้คำแนะนำ เมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วจึงจัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับดังนี้

4.1) ขอความอนุเคราะห์จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ทำหนังสือขออนุญาตถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 เพื่อเก็บข้อมูลสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

4.2) ส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยกำหนดระยะเวลาในการตอบ 1 สัปดาห์

4.3) รวบรวมแบบสอบถามซึ่งได้รับกลับคืนมา จำนวน 259 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100 แล้วนำมาวิเคราะห์และประมวลผล

5.3.2 การสำรวจสภาพปัจจุบันปัญหาและแนวทางการนิเทศทางไกล โดยการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) มีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1) กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ดังรายชื่อในข้อ 3.2
2) กำหนดเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งได้แก่ แบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นชุดคำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป
ตอนที่ 2 เป็นชุดคำถามเกี่ยวกับปัญหาของการนิเทศทางไกล

6 ขั้นตอน

ตอนที่ 3 เป็นชุดคำถามเกี่ยวกับแนวทางการนิเทศทางไกล 6 ขั้นตอน

3) การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ชุดคำถามการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) มีขั้นตอน

การสร้าง ดังนี้

3.1) ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับ การนิเทศการศึกษาและการนิเทศทางไกล

3.2) ร่างชุดคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาชี้แนะปรับปรุงหรือแก้ไข

3.3) นำชุดคำถามในการสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) มาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องสมบูรณ์และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ภาคผนวก ข หน้า 173

4) การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1) กำหนดวัน เวลา สถานที่ ประเด็นการสัมภาษณ์กลุ่ม

4.2) ทำหนังสือเรียนเชิญผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

4.3) ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มตามกำหนดการ คือ วันที่ 22 มีนาคม 2553 ระหว่างเวลา 13.30 ถึง 15.30 น. ที่ห้องประชุมศรีพลาญชัย 2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ดังภาพกิจกรรม ภาคผนวก ข หน้า 186

5.3.3 การศึกษาแนวทางการนิเทศทางไกล โดยการศึกษาดูงานหน่วยงานตัวอย่าง มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1) กำหนดหน่วยงานตัวอย่าง โดยพิจารณาจากหน่วยงานที่มีบริบทด้านต่าง ๆ ใกล้เคียงกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และมีการดำเนินการนิเทศทางไกล ได้แก่ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 โดยขอความร่วมมือจากหน่วยงานตัวอย่าง ให้ส่งบุคลากรซึ่งเป็นผู้มีส่วนในการดำเนินการนิเทศทางไกล เพื่อให้การสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group Interview) เกี่ยวกับแนวทางการนิเทศทางไกล หน่วยงานละ 5 คน รายละเอียดดังนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย

1. นายจรูญ ตอพล ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ
2. นายพรบูลย์ เจริญเชื้อ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ
3. ดร.แสงสุรีย์ ดวงคำน้อย ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ
4. นายพงษ์ศักดิ์ ภูกาบขาว ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ
5. นายประสิทธิ์ ภูมิขันธุ์ ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 ประกอบด้วย

1. นายสมชัย จันทร์มา ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ

2. นายปรภากร เจริญสุรสถล คีษานีเทศก์ชำนาญการพิเศษ
 3. นางกาญจนา วิเศษวันทอง คีษานีเทศก์ชำนาญการพิเศษ
 4. นางพุทธรัตน์ ทะสา คีษานีเทศก์ชำนาญการพิเศษ
 5. นายสังคม นนตรี คีษานีเทศก์ชำนาญการพิเศษ
- 2) กำหนดเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 2.1) แบบศึกษาเอกสาร
 - 2.2) แบบบันทึกการสัมภาษณ์กลุ่ม
 - 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1) ส่งหนังสือขออนุญาตศึกษาดูงาน ไปยังหน่วยงานตัวอย่าง เพื่อขอความอนุเคราะห์และแจ้งกำหนดการศึกษาดูงาน

3.2) ผู้วิจัยเดินทาง ไปศึกษาดูงานหน่วยงานตัวอย่าง ตามกำหนด วันเวลา คือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขอนแก่น เขต 1 วันที่ 24 มีนาคม 2553 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 วันที่ 26 มีนาคม 2553 ซึ่งทั้งสองแห่งใช้เวลาระหว่าง 13.00 น. ถึงเวลา 16.00 น. ดังภาพกิจกรรม ภาคผนวก ค หน้า 197

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาของการนิเทศทางไกล โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำผลการวิเคราะห์ที่ได้ เปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 112) ดังนี้

คะแนน 4.51 - 5.00 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันปัญหาระดับมากที่สุด

คะแนน 3.51 - 4.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันปัญหาระดับมาก

คะแนน 2.51 - 3.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันปัญหาระดับปานกลาง

คะแนน 1.51 - 2.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันปัญหาระดับน้อย

คะแนน 1.00 - 1.50 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันปัญหาระดับน้อยที่สุด

6.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอเชิงพรรณนา ซึ่งข้อมูลเชิงคุณภาพประกอบด้วย

6.2.1 ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิด

6.2.2 ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร

6.2.3 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่ม(Focus Group Interview)

7. ระยะเวลา

เดือนมีนาคม ถึง เดือนเมษายน 2553

ระยะที่ 2 การพัฒนากระบวนการนิเทศทางไกล

ขั้นตอนนี้เป็นการพัฒนากระบวนการนิเทศทางไกล ผู้วิจัย ดำเนินการดังนี้

1. วัตถุประสงค์

เพื่อพัฒนากระบวนการนิเทศทางไกลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา
สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2. เป้าหมาย

กระบวนการนิเทศทางไกลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาใน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ที่ผ่านการตรวจสอบยืนยัน โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ร่วมการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ
(Connoisseurship) เพื่อตรวจสอบยืนยันความถูกต้องเหมาะสมของร่างกระบวนการนิเทศทางไกล
จำนวน 7 คน โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิไว้ดังนี้

3.1.1 มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาเอก หรือเป็นผู้ชำนาญการระดับสูงของ
หน่วยงานทางการศึกษา

3.1.2 เป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในเรื่องการบริหารจัดการศึกษา
การนิเทศการศึกษา หรือการจัดการเรียนการสอน

ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย

1) รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คัมภีร์ปกรณ์ กรรมการผู้รับผิดชอบ
หลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม

2) ดร.สถาพร หອງอ่อน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มหาสารคาม เขต 3

3) นายสมเกียรติ พิณแสน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด
เขต 1

4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา นามแพงหมื่น อาจารย์พิเศษ
คณะศิลปศาสตร์มหาวิทยาลัยขอนแก่น

5) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร
รองผู้อำนวยการสำนักวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

6) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชยากานต์ เรืองสุวรรณ อาจารย์ประจำ
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

7) ดร.เอนก ถ่วงถื่อ ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ หัวหน้ากลุ่มนิเทศ ติดตาม
และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1

3.2 สถานที่ ห้อง 1723 อาคารวิริยะ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ใช้
จัดกิจกรรมสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา ในระยะนี้ผู้วิจัยจัดทำร่างกระบวนการนิเทศทางไกล
และนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบยืนยัน โดยกระบวนการนิเทศทางไกล ประกอบด้วย
7 ขั้นตอน คือ

3.3.1 การสำรวจสภาพปัญหา และความต้องการ

3.3.2 การกำหนดนโยบายและมาตรการ

3.3.3 การสร้างชุดความรู้

3.3.4 การผลิตสื่อ

3.3.5 การอบรมการเข้าถึงชุดความรู้และการใช้สื่อ

3.3.6 การนิเทศ

3.3.7 การประเมินผล

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบบันทึกการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

5. วิธีดำเนินการ

5.1 จัดทำร่างกระบวนการนิเทศทางไกล โดยการนำกระบวนการนิเทศทางไกล

ที่ศึกษาจากหลักการ ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งประกอบไปด้วยกระบวนการนิเทศทางไกล 6 ขั้นตอน มาสังเคราะห์ร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการศึกษาในระยะที่ 1 จัดทำเป็นร่างกระบวนการนิเทศทางไกล ซึ่งประกอบไปด้วย 7 ขั้นตอน ตามข้อ 3.3

5.2 นำเสนอร่างกระบวนการนิเทศทางไกลต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

5.3 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

5.4 นำเสนอร่างกระบวนการนิเทศทางไกลต่อผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ 3.1 เพื่อยืนยันความถูกต้องเหมาะสมของร่างกระบวนการนิเทศทางไกล โดยใช้วิธีการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ในวันที่ 3 มิถุนายน 2553 ระหว่างเวลา 13.30 น. ถึง 16.00 น. ที่ห้อง 1723 อาคารวิริยะ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ดังภาพกิจกรรม ภาคผนวก ง หน้า 229

5.5 ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา

7. ระยะเวลา

เดือนพฤษภาคม ถึง เดือนมิถุนายน 2553

ระยะที่ 3 การทดลองใช้กระบวนการนิเทศทางไกล

1. วัตถุประสงค์

เพื่อทดลองใช้กระบวนการนิเทศทางไกล เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

2. เป้าหมาย

ศึกษาผลการทดลองใช้กระบวนการนิเทศทางไกล เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

3. ขอบเขตการวิจัย

3.1 ผู้ร่วมวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู จาก โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 3 แห่ง รวมทั้งสิ้น 61 คน ซึ่งจำแนกเป็น

3.1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน

3.1.2 ครู จำนวน 58 คน

3.2 สถานที่ ได้แก่ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เป็นสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำนวน 3 แห่ง ได้แก่

3.2.1 โรงเรียนดินคำบัวรองวิทยา ตำบลดินคำ อำเภอจังหาร

3.2.2 โรงเรียนโนนสีดาวิทยา ตำบลหนองใหญ่ อำเภอศรีสมเด็จ

3.2.3 โรงเรียนบ้านดงแดงหนองเพี้ยจันทร์ ตำบลดงแดง อำเภอดุทรพิศตร

พิมาน

3.3 ตัวแปรที่ศึกษา กระบวนการนิเทศทางไกลที่ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน คือ

3.3.1 การสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการ

3.3.2 การกำหนดยุทธศาสตร์

3.3.3 การกำหนดกรอบแนวคิดในการนิเทศทางไกล

3.3.4 การกำหนดช่องทางในการนิเทศทางไกล

3.3.5 การเตรียมใช้สื่อการนิเทศทางไกล

3.3.6 การนิเทศทางไกล

3.3.7 การประเมินผล

4. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 แบบประเมินคุณภาพชุดความรู้

4.2 แบบประเมินคุณภาพเว็บไซต์

4.3 แบบบันทึกการประเมินผล

5. วิธีดำเนินการ

5.1 ผู้วิจัยคัดเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 แห่งตามความสมัครใจ แล้วขอความร่วมมือจากโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทดลองใช้กระบวนการนิเทศทางไกล

5.2 เมื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างตอบรับเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ได้ทำหนังสือแจ้งให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 แห่ง รับทราบรายละเอียดในการดำเนินการซึ่งประกอบไปด้วยการกำหนดกลยุทธ์ และการกำหนดมาตรการ เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการให้แก่โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

5.3 ดำเนินการตามกระบวนการนิเทศทางไกล 7 ขั้นตอน คือ

5.3.1 การสำรวจปัญหาและความต้องการ

1) สำรวจปัญหาและความต้องการของโรงเรียนโดยการศึกษาเอกสารของโรงเรียน เช่น รายงานผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียน รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) รายงานผลการนิเทศการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 และการสนทนากับครูในโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2) ศึกษานโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด ได้แก่ นโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

3) จัดลำดับความสำคัญและสรุปเป็นประเด็นในการนิเทศ

4) กำหนดประเด็นในการนิเทศทางไกล

5.3.2 การกำหนดคุณศาสตร์

1) กำหนดกลยุทธ์

2) กำหนดมาตรการ

3) แจ้งโรงเรียนเพื่อจัดทำโครงการและดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการที่กำหนด

5.3.3 การกำหนดกรอบแนวคิดในการนิเทศ

ในการทดลองใช้กระบวนการนิเทศทางไกลในครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดชุดความรู้เพื่อใช้ในการนิเทศทางไกล เรื่อง การจัดการกรรมการเรียนการสอน โครงการคุณธรรม ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างชุดความรู้ดังนี้

1) จัดทำร่างชุดความรู้ โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน โครงการคุณธรรม

2) นำเสนอ อาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อ ให้ข้อเสนอแนะ

3) นำเสนอชุดความรู้ ต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อประเมินคุณภาพชุดความรู้ ซึ่งผู้ทรงคุณวุฒิประกอบด้วย

3.1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปัญญา นานแพงหมื่น วุฒิการศึกษา
ปรัชญาคุณภูมิบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีทางการศึกษา ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

3.2) คร.แสงสุรีย์ ดวงคำน้อย วุฒิการศึกษา ปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขอนแก่นเขต 1

3.3) คร.สัจญา เคนาภูมิ วุฒิการศึกษา รัฐประศาสนศาสตรคุณวุฒิ บัณฑิต ตำแหน่ง อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร วิทยาลัยกฎหมายและ การปกครอง มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

3.4) คร.สัมฤทธิ์ กางเพ็ง วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรคุณวุฒิบัณฑิต ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ โรงเรียนหนองกุงวิทยาการ สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาขอนแก่น เขต 1

3.5) คร. จ่านง กมลศิลป์ วุฒิการศึกษา ปรัชญาคุณวุฒิบัณฑิต ตำแหน่ง ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

4) ปรับปรุงชุดความรู้ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5.3.4 การกำหนดช่องทางในการนิเทศ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สื่อเว็บไซต์ เป็นช่องทางในการนิเทศทางไกล ซึ่งมี วิธีการสร้างดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษา การนิเทศทางไกล และการใช้สื่อเว็บไซต์

2) ศึกษาการผลิตสื่อ เกี่ยวกับเว็บไซต์ เขียนโครงร่างรูปแบบการทำงานของ เว็บไซต์ซึ่งจะ ใช้ในการเป็นสื่อช่องทางการติดต่อกันระหว่างผู้นิเทศและผู้รับนิเทศ

3) แต่งตั้งผู้ช่วยผู้วิจัยในการสร้างเว็บไซต์ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการเขียนเว็บไซต์เป็นอย่างดี เพื่อเป็นผู้เขียนเว็บไซต์จาก โครงร่างที่ ผู้วิจัยได้ร่างไว้แล้ว

4) เขียนเว็บไซต์ นำเว็บเพจ เข้าสู่ระบบอินเทอร์เน็ตออนไลน์ เพื่อนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและปรับปรุงตามคำชี้แนะ

5) นำเสนอเว็บไซต์ ต่อผู้ทรงคุณวุฒิตามข้อ 5.3.3 เพื่อประเมินคุณภาพ ของเว็บไซต์

6) ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

5.3.5 การเตรียมใช้สื่อการนิเทศ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการ เพื่อเตรียมใช้สื่อ ดังนี้

1) สำรวจความรู้พื้นฐานด้านการใช้คอมพิวเตอร์ของบุคลากรในโรงเรียน โดยศึกษาจากเอกสารข้อมูลบุคลากรของโรงเรียน

2) จัดการอบรมโดยแบ่งเป็น เนื้อหาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานในการใช้คอมพิวเตอร์ ความรู้เกี่ยวกับระบบอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ และการรับการนิเทศทางไกลจากระบบอินเทอร์เน็ต โดยใช้เวลาในการอบรม 1 วัน วิธีการในการอบรมใช้การลงมือฝึกปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้รับการนิเทศได้รับประสบการณ์ตรง สามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดการอบรมคือ คือวันที่ 5 กรกฎาคม 2553 ที่โรงเรียนบ้านดงแดงหนองเพ็ญจันทร์ วันที่ 6 กรกฎาคม 2553 ที่โรงเรียนดินคำบัวรองวิทยา และวันที่ 7 กรกฎาคม 2553 ที่โรงเรียนโนนสีดาวิทยา ใช้ห้อง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 โรงเรียนเป็นสถานที่อบรม ดังภาพกิจกรรม ภาคผนวก จ หน้า 232-234

5.3.6 การนิเทศทางไกล

ในขั้นตอนการนิเทศทางไกล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) นำเว็บไซต์ชื่อ Somortom.com เข้าสู่ระบบออนไลน์ เพื่อเปิดให้บริการแก่ผู้รับการนิเทศ

2) ผู้วิจัย กำกับ ติดตาม ดูแลการเข้ามาใช้บริการของผู้รับการนิเทศ และร่วมรับฟังความคิดเห็นของผู้รับการนิเทศ เพื่อให้การนิเทศผ่านเว็บไซต์

3) ปรับปรุงเนื้อหา และข่าวสารความเคลื่อนไหวในเว็บไซต์ให้ทันกับเหตุการณ์ปัจจุบัน และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รับการนิเทศ

5.3.7 การประเมินผล

1) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นระยะ เพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ผล โดยใช้เครื่องมือตามข้อ 4 ซึ่งเครื่องมือมีขั้นตอนการสร้าง ดังนี้

2) ศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

3) ออกแบบประเด็นในการประเมิน จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาชี้แนะปรับปรุงหรือแก้ไข

4) จัดทำแบบประเมิน และนำไปใช้ เก็บรวบรวมข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 ข้อมูลเชิงปริมาณ วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ซึ่งข้อมูลเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

6.1.1 ปริมาณผู้เข้ามาใช้บริการการนิเทศทางไกล

6.1.2 ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการเว็บไซต์

6.1.3 ความพึงพอใจของผู้ใช้บริการเว็บไซต์

6.2 ข้อมูลเชิงคุณภาพ วิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

แล้วนำเสนอเชิงพรรณนา ข้อมูลเชิงคุณภาพ ประกอบด้วย

6.2.1 การเรียนรู้ของผู้ใช้บริการกรณีเทศบาลไทย ผ่านเว็บไซต์

6.2.2 ผลการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้

6.2.3 ปัญหาและข้อเสนอแนะจากการดำเนินการ

7. ระยะเวลา

เดือนกรกฎาคม ถึงเดือนกันยายน 2553

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ 3 สรุปขั้นตอนการวิจัย

ระยะของการวิจัย	คำถามการวิจัย	วัตถุประสงค์	วิธีดำเนินการ	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือ	ผลลัพธ์
ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพ ปัจจุบันปัญหาและ แนวทางการบริการमित ทางไกล สถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาวิจัยเขต 1 และแนวทางการบริการ ทางไกลของหน่วยงาน ตัวอย่าง เป็นอย่างไร	เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และแนวทางการบริการमितทางไกล สถานศึกษาในสังกัด สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาวิจัยเขต 1 และศึกษาแนวทางการบริการ ทางไกลของ หน่วยงานตัวอย่าง	1. ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี 2. กำหนดกรอบกระบวนการบริการ मितทางไกล 3. ศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาและแนว ทางการบริการमितทางไกล 4. สรุปผลการศึกษา	1. ผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู 2. กลุ่มกรรมการชั้นมัธยมศึกษา ประกอบด้วย ที่ศึกษามิตทางไกล, ผู้อำนวยการพิเศษและคณาจารย์ 3. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน นิตทางไกลของหน่วยงานตัวอย่าง 4. หน่วยงานตัวอย่าง	1. แบบสอบถาม (Questionnaire) 2. แบบบันทึกการ สัมภาษณ์กลุ่ม 3. แบบสัมภาษณ์เอกสาร	ได้ข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการบริการ मितทางไกลของ สทพร.๑ และ แนวทางการบริการमितทางไกล ของหน่วยงานตัวอย่างตาม กรอบกระบวนการบริการमित ทางไกล 6 ขั้นตอน	
ระยะที่ 2 การพัฒนากระบวนการ นิตทางไกล	กระบวนการบริการमितทางไกล เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา สถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาวิจัยเขต 1 การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ที่เหมาะสมควรประกอบด้วย ตัวชี้วัดขั้นต้น อะไรบ้าง	1. จัดทำร่างกระบวนการบริการमितทางไกล 2. ตีพิมพ์หนังสือผู้เข้าร่วม (Commoissessangp) จำนวน 7 คน 3. ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของ ผู้ทรงคุณวุฒิ	ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ร่วมในการ ตีพิมพ์หนังสือผู้เข้าร่วม (Commoissessangp) จำนวน 7 คน	แบบบันทึก การสัมภาษณ์ ผู้เข้าร่วม (Commoissessangp)	ได้กระบวนการบริการ मितทางไกล เพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษา ของสถานศึกษา ในสังกัด สทพร.๑ ที่ผ่าน การตรวจสอบยืนยันโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ	
ระยะที่ 3 การทดลองใช้ กระบวนการบริการ मितทางไกล	ผลการทดลองใช้ กระบวนการบริการ मितทางไกลเป็นอย่างไร	1. คัดเลือกโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 2. แจ้งผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง 3. ทดลองใช้กระบวนการบริการ मितทางไกล 4. สรุปผล	ผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 61 คน	1. แบบประเมิน คุณภาพชุดความรู้ 2. แบบประเมิน คุณภาพสื่อเว็บไซต์ 3. แบบบันทึกการ ประเมินผล	ได้ทราบผลการทดลองใช้ กระบวนการบริการ मितทางไกล	

